

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นคงไม่พ้นปัจจัยดั้งเดิม 4 ประการ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ซึ่งปัจจัยในด้านที่อยู่อาศัยนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของงานก่อสร้าง เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ ในปัจจุบันงานก่อสร้างมีความสำคัญต่อมนุษย์มากกว่านั้น โดยจัดเป็นงานผลิตที่ส่งเสริมให้เกิดรายได้ การมีงานทำ ความก้าวหน้าทางธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศ งานก่อสร้างจึงถือเป็นงานผลิตที่สำคัญพอที่จะเรียกได้ว่าเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างได้ และหลักการสำคัญประการหนึ่งที่ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมก่อสร้างให้ประสบผลสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของงานก่อสร้างนั้นๆ ที่ได้ตั้งไว้หรืออาจจะเรียกได้ว่าเป็นโครงการงานก่อสร้างที่จะเกิดขึ้นในอนาคตนั้น จำเป็นจะต้องมีหลักในการบริหารหรือการจัดการงานก่อสร้าง โดยเฉพาะด้วยเหตุที่โครงการงานก่อสร้างในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นโครงการขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต้องประกอบไปด้วยทรัพยากรและปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินการในการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นจนจบโครงการ ซึ่งต้องใช้บุคลากร เงินทุน เครื่องมือ-เครื่องจักร และอุปกรณ์ในการก่อสร้าง วัสดุก่อสร้าง สถานที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรในวงการก่อสร้างไม่ว่าจะเป็นเจ้าของผู้ริเริ่มโครงการ สถาปนิก วิศวกร ผู้ออกแบบ ผู้รับทำการก่อสร้าง ผู้ให้คำปรึกษาในด้านธุรกิจและการก่อสร้าง แม้กระทั่งผู้ควบคุมงาน ผู้ผลิตจำหน่ายวัสดุ-เครื่องจักรกลในการก่อสร้าง ฯลฯ ก็มีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้งสิ้น จึงควรมีความรู้และความเข้าใจที่ตรงกันในการบริหารงานก่อสร้างเพื่อวัตถุประสงค์อันเดียวกัน (สรยุทธ์ กิจพจน์, 2546)

ปัจจุบันเมื่อพิจารณาสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทย ถือได้ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น เมื่อทำการพิจารณาถึงความสำคัญของภาคการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้แก่ประเทศ ประกอบไปด้วย ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคการบริการ พบว่าอุตสาหกรรมก่อสร้างเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมในภาคการผลิตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุที่ทำให้อุตสาหกรรมก่อสร้างนั้นเป็นอุตสาหกรรมในภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศ เพราะอุตสาหกรรมก่อสร้างนั้นทำให้เกิดการกระจายของเม็ดเงินสูง โดยเฉพาะด้านเงินทุนในการก่อสร้าง ก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งในอุตสาหกรรมก่อสร้างเอง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ดังนั้น การขยายตัวในภาคการก่อสร้างจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวม ศูนย์วิจัย

กสิกรไทย ประเมินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดในภาคการก่อสร้างในปี 2544 มีสัดส่วนต่อเศรษฐกิจของไทยประมาณร้อยละ 10 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2546) ในปี 2545 ธุรกิจก่อสร้างมีแนวโน้มฟื้นตัวโดยเฉพาะการก่อสร้างในภาคเอกชนประเภทที่อยู่อาศัย โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารพาณิชย์ ส่วนการก่อสร้างภาครัฐยังคงดำเนินต่อไป สำหรับในช่วงไตรมาสแรกของปี 2546 มีการขยายตัวเพียงเล็กน้อย การที่การก่อสร้างภาครัฐเริ่มชะลอตัว เนื่องจากงบประมาณมีแนวโน้มลดลง โดยงบประมาณรายจ่ายภาครัฐในปี 2546 ลดลงจากปี 2545 ร้อยละ 2.2 (ธนาคารกรุงเทพ, 2546) ส่วนในช่วงของปี 2547 และปี 2548 ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นช่วงระยะที่เศรษฐกิจไทยยังอยู่ภายใต้วัฏจักรที่มีการลงทุนเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจ ธุรกิจก่อสร้างซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีทิศทางขึ้นลงไปพร้อมกับวัฏจักรการลงทุนจึงเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีโอกาสจะได้รับผลดีจากวัฏจักรเศรษฐกิจในระยะ 2-3 ปีต่อมา แต่การลงทุนโครงการก่อสร้างของเอกชนในช่วงครึ่งหลังของปี 2548 มีปัจจัยลบที่สำคัญคือการชะลอของความต้องการที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่เกินครึ่งหนึ่งของการก่อสร้างภาคเอกชนทั้งหมด โดยความต้องการที่อยู่อาศัยยังได้รับแรงกดดันจากภาวะกำลังซื้อของผู้บริโภคที่ลดลงตามการพุ่งสูงขึ้นของราคาสินค้าและราคาน้ำมัน โดยอัตราเงินเฟ้อในเดือนกันยายนพุ่งสูงขึ้นไปเป็น 6.0% สูงสุดในรอบ 7 ปี และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นไปถึง 6.5% ในช่วงเดือนสุดท้ายของปี (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548) จึงกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมก่อสร้างมีแนวโน้มชะลอตัวตั้งแต่ปลายปี 2548 จนถึงต้นปี 2549

สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนผู้รับเหมาก่อสร้างตั้งแต่ปี 2544-2547 มีจำนวน 668 ราย โดยมีกลุ่มที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 523 ราย กลุ่มที่ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 145 ราย และในปี 2548 มีผู้รับเหมาก่อสร้างจดทะเบียนเพิ่มอีก จำนวน 68 ราย (สำนักบริการข้อมูลธุรกิจ, 2548) นอกจากนี้ในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน และพฤศจิกายน - ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งถือเป็นช่วงฤดูกาลของตลาดค้าวัสดุก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ แต่ปลายปี 2548 ที่ผ่านมารธุรกิจได้รับผลกระทบจากปัญหาราคาน้ำมัน และอัตราดอกเบี้ยที่ปรับตัวสูงขึ้นทำให้การขยายตัวชะงักในช่วงปลายปี พอมาถึงช่วงต้นปี 2549 มีปัญหาการเมืองเกิดขึ้นซ้ำอีก แม้ผลกระทบจะยังไม่ชัดเจน แต่ก็มีส่วนทำให้ภาพรวมของตลาดซบเซาลงเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมา (หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่, 2549) การประเมินภาพรวมของธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างและตลาดอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่จะขยายตัวลดลงประมาณร้อยละ 10 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2548 ที่ผ่านมา ซึ่งมีการขยายตัวร้อยละ 5-6 เนื่องจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาล มีส่วนทำให้อำนาจซื้อของผู้บริโภคสูงขึ้น ปัจจุบันการขยายตัวของปริมาณงานก่อสร้างทำให้ผู้รับเหมาก่อสร้างแต่ละรายได้งานอย่างเพียงพอและทั่วถึง การแข่งขันระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้างจึงไม่สูงนักเมื่อ

เทียบกับช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่งอุตสาหกรรมก่อสร้างตลาดจะถูกแบ่งขนาดของผู้รับเหมาก่อสร้าง เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนแรงงานก่อสร้าง อุปกรณ์ที่ใช้ รวมทั้งเงินทุนหมุนเวียนที่จำเป็น ดังนั้นผู้รับเหมาขนาดใหญ่และเล็กจะมีตลาดแยกจากกันอย่างชัดเจน (สำนักบริการข้อมูลธุรกิจ, 2548)

สำหรับผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดเล็กเองนั้น นอกจากสามารถรับงานก่อสร้างขนาดใหญ่เล็กตามกำลังของตัวเองแล้ว ยังสามารถเป็นผู้รับเหมาช่วง (Sub Contractor) ให้กับผู้รับเหมาก่อสร้างรายใหญ่ได้อีกด้วย ดังนั้นโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของรัฐบาลและงานก่อสร้างของภาคเอกชนที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องนั้น ย่อมจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการในธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในอนาคตอยู่บ้างไม่มากก็น้อย ภาพรวมของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างนั้นหากจะทำให้ได้รับความเชื่อมั่นและสร้างมูลค่าสูงขึ้นในอนาคตนั้น กลุ่มผู้ประกอบการต้องร่วมมือกันสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริโภค เช่น กำหนดคุณสมบัติที่ดีของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างที่ผู้บริโภคควรรู้ การกำกับดูแลผู้ประกอบการที่ไม่สุจริตต่ออาชีพมิให้สร้างความเสียหายต่อธุรกิจและผู้บริโภค และการพัฒนาฝีมือแรงงานอาชีพรับเหมาก่อสร้างให้เป็นที่ยอมรับ หากทั้ง 3 สิ่งนี้ได้รับการดูแลและพัฒนาจากผู้ประกอบการในธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เชื่อว่าธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจะยังสามารถประคองตัวได้ดีในระดับหนึ่ง (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 2549)

จากลักษณะการดำเนินธุรกิจก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาสำรวจความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อสำรวจความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในเขตจังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำผลการศึกษามาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและกำหนดนโยบายทางธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้สอดคล้องกับปัญหาอุปสรรคและภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคตเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือการลงความเห็นในสิ่งหนึ่งสิ่งใดในที่นี้ความคิดเห็นดังกล่าวหมายถึง การรับรู้ตนเองเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จในแง่ของความก้าวหน้าในอาชีพและความสามารถในการจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ หมายถึง ความสามารถในการบ่งชี้การวัดผลการดำเนินงานด้านการจัดการ การตลาด การผลิต และการบริหารการเงิน

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง หมายถึง กิจการรับเหมาก่อสร้าง ได้แก่ งานโยธา เช่น งานก่อสร้างถนน งานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หรืองานโครงสร้าง เช่น งานก่อสร้างบ้าน อาคารสำนักงาน (สุเทพ พานิชกุล, 2546)

ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในที่นี้หมายถึง ผู้รับเหมาก่อสร้างที่ยื่นจดทะเบียนนิติบุคคลไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่